

Национален съвет за журналистическа етика

РЕШЕНИЕ № 27/30.06.2021 г.

Комисията по журналистическа етика на свое редовно заседание на 30.06.2021 г. в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Нели Огнянова

ЧЛЕНОВЕ: Бойко Василев
Весислава Антонова
Гена Трайкова
Диляна Илиева
Даниела Тренчева
Ирина Недева
Александър Кашъмов
Илия Вълков

изслуша доклади по жалби, както следва:

- (1) вх. № 08 – 019 – жалбоподател Т.Н.К. от град Монтана срещу публикация, озаглавена „Меле в Пловдив: побеснели роми се млатят с камъни, жените им хвърлят буркани“ на информационна агенция и вестник Монитор, разпространявана и чрез Фейсбук страницата на Агенция Монитор.
- (2) вх. № 08 – 021 – жалбоподател Л.Д.Ц. от град Благоевград срещу публикация, озаглавена „Рецидивисти наръгаха младеж в Стамболийски (СНИМКА НА МЯСТОТО)“ от електронната страница на Агенция Монитор, която на страницата във Фейсбук на Агенция Монитор фигурира с променено заглавие на „Роми наръгаха младеж в Стамболийски“;
- (3) вх. № 08 - 033 - жалбоподател К.С.С. от град Сливен срещу публикация на Монитор, озаглавена „Роми отвлякоха, пребиха и изнасилиха тийнейджърка“.

в които според жалбоподателите е извършено нарушение на Етичния кодекс на българските медии.

I. ПРОЦЕДУРА

1. Жалби с вх. No 08-019, No 08-021 и No 08-033/2021 г. се отнасят до нарушение на Етичния кодекс на българските медии, осъществено с публикации на сайта на информационна агенция и вестник Монитор.

2. Жалбите са допустими по смисъла на чл. 7 и чл. 8 от Правилника за дейността на Комисията по журналистическа етика. Подадени са в срок и съдържат всички необходими реквизити.

3. Копие от жалбите и искане за становище са изпратени на доставчиците.

4. Всички жалби са по т.т. 2.5.1. и 2.5.2. от Етичния кодекс на българските медии и КЖЕ взе решение да ги обедини поради твърдяната дискриминация във всяка от жалбите. И трите жалби са по отношение на публикации в една и съща медия – Информационна агенция и вестник Монитор.

II. ЖАЛБИ

Получените жалби са еднообразни. Те съдържат следната обосновка: Подчертава се етническата принадлежност на извършителите, без това да е от значение; засилва се омразата и враждебността към българските граждани от ромски произход. Жалбоподателите твърдят, че се чувстват застрашени поради произхода си.

III. РАЗПОРЕДБИ ОТ ЕТИЧНИЯ КОДЕКС НА БЪЛГАРСКИТЕ МЕДИИ, ЧИЕТО НАРУШАВАНЕ СЕ ТВЪРДИ:

2.5.1 *Като уважаваме правото на всеки да живее в сигурност и безопасност, няма да публикуваме материали, подбуждащи или насърчаващи омраза, насилие и всякаква форма на дискриминация.*

2.5.2 *Няма да посочваме расовата, религиозната, етническата принадлежност, сексуалната ориентация, умственото или физическото състояние, ако тези факти нямат съществено значение за смисъла на информацията.*

IV. СТАНОВИЩА НА ОТВЕТНАТА СТРАНА

Становища от Агенция Монитор не са предоставени.

V. ФАКТИ

В публикацията, която става повод за **жалба 08-019**, озаглавена „Меле в Пловдив: побеснели роми се млатят с камъни, жените им хвърлят буркани“ Монитор се позовава на „Блиц“ като източник и описва сбиването на групата в Шекер махала с епитета „побеснели роми“, като обвързва побоя с употреба на алкохол, според свидетел, цитиран от „Блиц“. С дописката се твърди и че, „жените на побойниците са се замеряли с буркани зимнина“. В дописката се хвали полицията, която според изданието е предотвратила „мелето да завърши със смърт“.

Дописката озаглавена „Рецидивисти наръгаха младеж в Стамболийски (СНИМКА НА МЯСТОТО)“, която е повод за **жалба No 08-021**, от електронната страница на Монитор във Фейсбук публикацията е с променено заглавие „Роми наръгаха младеж в Стамболийски“. От дописката става ясно, че 18 годишен младеж е бил наръган в ръката след пререкание с група пред търговски обект. Описанието на извършителите в заглавието е „рецидивисти“, а в текста на едно единствено място се споменава, че първоначалното пререкание с „ром“, който се е върнал за „саморазправа“ с негови приятели пред търговския обект.

Повод за **жалба No 08-033** е публикация, озаглавена „Роми отвлякоха, пребиха и изнасилиха тийнейджърка“ подробно описва ситуация на изнасилване, посочва възрастта на момичето, дава подробности за това, с какво се занимава то, какво тренира и от кое населено място е 16 годишната. Актът е описан като случил се месец преди публикацията. Медията се позовава на уебсайта Трафикнюз и влиза в подробности за самия акт на изнасилването. Също така изказва предположения и за имената на извършителите като се позовава на това, което говорят хората.

VI. МОТИВИ

КЖЕ разгледа жалбите и приложенияте към тях публикации.

Относно нарушенията за чието нарушаване се твърди: 2.5.1. и 2.5.2. Както КЖЕ е имала повод да установи, в Етичния кодекс има два състава, свързани с дискриминация:

- За нарушение по 2.5.1. се изисква **подбуждане или насърчаване** на омраза, насилие, страх на основание, представляващо дискриминация;
- За нарушение на 2.5.2. се изисква **неоснователно посочване на признаци (етнос, пол, националност и др.под.), които нямат съществена смислова връзка** с разказа в публикацията и посочването не е необходимо за по-прецизно изясняване на фактите и посланието.

Комисията за журналистическа етика обсъди предоставените публикации и аргументите в описаните жалби и достигна до следните изводи:

Посочването на етноса е неоснователно, и не допринася за допълнителна информираност, доколкото местоположението е достатъчно добре указано. Добавянето на детайли и за съпругите на групата мъже допълнително засилва обобщението на етническа основа. Комисията намира, че търсенето на сензационност в публикацията не е оправдано.

Жалба No 08-019 срещу публикацията на Монитор е **основателна по т.т. 2.5.2. и неоснователна по т.2.5.1.**

Втората публикация на сайта на Монитор изяснява, че конкретните извършители са действали в рецидив. Етническият им произход не допринася за информирането на аудиторията, и бърз преглед на начина, по който присъства тази новина в други издания като в-к Марица или бТВ показва, че тази информация може да бъде пълноценна без споменаване на етноса. Съпоставката обаче с начина, по който фигурира същото това съдържание на страницата на Монитор във Фейсбук показва, че в социалната мрежа заглавието е етнизирано.

Жалба No 08-021 срещу публикацията на Монитор на електронната страница на информационната агенция е **основателна по 2.5.2. и неоснователна по т.т. 2.5.1.**

В третата публикация медията се позовава на чутото от местните жители, когато описва етноса на извършителите. КЖЕ намира, че с подробностите, до които публикацията стига, когато описва ситуацията на изнасилването, посочването на възрастта на момичето, и детайлите, с какво се занимава то, какво тренира и от кое населено място е, нарушава правата на дете, в случая на 16 годишната жертва на престъпление. Затова КЖЕ намира, че въпросната публикация **нарушава и разпоредбите на т.т. 2.4.3 и 2.4.4**, а именно: „*Няма да публикуваме информация или снимки за личния живот на деца, освен ако не е от значителен обществен интерес.* 2.4.4 *Няма да разкриваме*

самоличността на деца, попаднали в беда или засегнати от престъпления, когато това може да им навреди”.

Комисията намира, че извеждането на роми в заглавието („Роми изнасилиха...“) е необосновано и представлява нарушение на т.2.5.1. от Етичния кодекс: на нападателите преднамерено се приписва етнос с цел да се създаде неприязън към тази социална група. Споменаването на предполагаеми първи имена на извършителите потенциално може да доведе до конфликт с хора с тези имена и до саморазправа на етнически принцип.

Жалба No 08-033 е основателна по т.т. 2.5.1., 2.5.2. , 2.4.3. и 2.4.4.

Като взе предвид изложеното, КЖЕ прие следното

РЕШЕНИЕ:

Намира жалбата по преписка 08-033 срещу Информационна агенция Монитор за основателна по т.т. 2.5.1., 2.5.2. , 2.4.3. и 2.4.4.

КЖЕ намира, че жалбите по преписки 08-019 и 08-021 са основателни по т.2.5.2. *Като уважаваме правото на всеки да живее в сигурност и безопасност, няма да публикуваме материали, подбуждащи или насърчаващи омраза, насилие и всякаква форма на дискриминация – чрез публикациите се осъществява необосновано и недоказано приписване на етническа принадлежност на извършители на нарушения на обществения ред с цел предизвикване на неприязън към представителите на ромския етнос.*

Съгласно Правилника за дейността на Комисията за журналистическа етика решението да се изпрати на заинтересованите страни в 7-дневен срок от приемането му.

Председател на КЖЕ:

Нели Огнянова

*Изпълнителен директор на
Фондация НСЖЕ :*

Адриана Попова